

تازه های آماری بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

(۱) میراث فرهنگی

جدول (۲)، رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی-تاریخی در جهان

رتبه	تعداد	کشور
۱	۵۰	ایتالیا
۲	۴۷	چین
۳	۴۴	اسپانیا
۴	۳۹	فرانسه
۵	۳۹	آلمان
۶	۳۲	هند
۷	۳۲	مکزیک
۸	۲۸	انگلستان
۹	۲۶	روسیه
۱۰	۲۲	آمریکا
۱۱	۱۹	استرالیا
۱۲	۱۹	برزیل
۱۳	۱۸	ژاپن
۱۴	۱۷	ایران
۱۵	۱۷	یونان

مآخذ؛ سازمان یونسکو

همانطور که در جدول فوق ملاحظه می شود، ایران با ۱۷ اثر ثبت شده در رتبه چهاردهم آثار ثبت شده فرهنگی-تاریخی ملموس جهانی قرار گرفته است. البته شایان ذکر است با نهایی شدن ثبت دو محوطه باستانی شوش و میمند در روز سیزدهم تیر ماه سال ۱۳۹۴ در شهر بن آلمان، تعداد آثار ملموس ثبت جهانی شده ایران به ۱۹ اثر رسیده است که در صورت اعمال، رتبه آن در سطح جهانی بهبود خواهد یافت.

رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی در منطقه و جهان

در این بخش به بررسی رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی-تاریخی ملموس و ناملموس در منطقه و جهان در سال ۲۰۱۵ خواهیم پرداخت. در جدول (۱)، رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی-تاریخی ملموس در منطقه ارائه شده است.

جدول (۱)، رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی-تاریخی در منطقه

رتبه	تعداد	کشور
۱	۱۷	ایران
۲	۱۳	ترکیه
۳	۶	سوریه
۴	۴	عراق
۵	۴	یمن
۶	۴	عمان
۷	۴	اردن
۸	۳	عربستان
۹	۲	بحرین
۱۰	۱	قطر
۱۱	۱	امارات

مآخذ؛ سازمان یونسکو

همانطور که در جدول (۱) ملاحظه می شود ایران با ۱۷ اثر ثبت شده در رتبه اول قرار دارد و پس از آن ترکیه و سوریه به ترتیب با ۱۳ و ۶ اثر ثبت شده در رتبه دوم و سوم قرار گرفته اند.

جدول (۴) رتبه ایران را در بین ۱۵ کشور برتر جهان (به لحاظ ثبت آثار ناملموس) نشان می‌دهد، کشور ما با ثبت ۱۰ اثر ناملموس در رتبه هشتم قرار گرفته است.

تعداد مجوزهای صادره باستان‌شناسی

در جدول (۵) روند صدور مجوزهای باستان‌شناسی به منظور کاوش، گمانه‌زنی به منظور تعیین حریم و بررسی و شناسایی در محوطه‌های تاریخی ارائه شده است.

جدول (۵)، تعداد مجوز صادر شده باستان‌شناسی

دوره زمانی	بهار ۹۳	بهار ۹۴	رشد
کاوش	۱۲	۲۲	۸۳.۳
بررسی و شناسایی	۷	۶	-۱۴.۳
گمانه‌زنی	۱۰	۲۹	۱۹۰
مجموع	۲۹	۵۷	۹۶.۶

مأخذ؛ پژوهشگاه باستان‌شناسی

در فصل بهار سال ۹۴ تعداد کل مجوزهای صادر شده در مجموع ۵۷ مجوز بوده که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۹۷ درصد رشد داشته است. در این مدت از مجموع ۵۷ مجوز صادر شده، گمانه‌زنی با ۲۹ مجوز و بررسی و شناسایی با ۶ مجوز به ترتیب، بیشترین و کمترین تعداد مجوز صادر شده را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول (۳)، رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی ناملموس در منطقه

رتبه	تعداد	کشور
۱	۱۲	ترکیه
۲	۱۰	ایران
۳	۴	عمان
۴	۳	امارات
۵	۱	عربستان
۶	۱	سوریه
۷	۱	عراق
۸	۱	یمن
۹	۱	اردن
۱۰	۱	قطر

مأخذ؛ سازمان یونسکو

جدول (۳) رتبه ایران را در ثبت آثار ناملموس جهانی در منطقه نشان می‌دهد. ایران با ثبت ۱۰ اثر در رتبه دوم منطقه پس از ترکیه با ۱۲ اثر، قرار گرفته است.

جدول (۴)، رتبه ایران در ثبت آثار فرهنگی ناملموس در جهان

رتبه	تعداد	کشور
۱	۳۷	چین
۲	۲۲	ژاپن
۳	۱۶	کره
۴	۱۴	اسپانیا
۵	۱۲	بلژیک
۶	۱۲	ترکیه
۷	۱۱	هند
۸	۱۰	ایران
۹	۹	فرانسه
۱۰	۸	ویتنام
۱۱	۷	برزیل
۱۲	۷	مکزیک
۱۳	۶	ایتالیا
۱۴	۴	عمان
۱۵	۴	امارات

مأخذ؛ سازمان یونسکو

تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌ها و بناهای تاریخی

تعداد بازدیدکنندگان داخلی و خارجی از موزه‌ها و بناهای تاریخی در سال ۹۲ حدود ۲۳/۴ میلیون نفر بوده که با یک رشد منفی ۱۸/۴ درصدی به ۱۹/۱ میلیون نفر در پایان سال ۱۳۹۳ رسیده است. از این تعداد حدود ۱۸/۱ میلیون نفر، بازدیدکننده داخلی و ۱ میلیون نفر بازدیدکننده خارجی بوده است.

در جداول (۶) و (۷) آمارهای مربوط به بازدیدکنندگان از موزه‌ها و بناهای تاریخی در فصول مختلف سال ۹۳ به تفکیک بازدیدکنندگان داخلی و خارجی آورده شده است.

جدول(۶)، تعداد بازدیدکنندگان داخلی از موزه‌ها و بناهای تاریخی(نفر-بازدید)

محدوده زمانی	با بلیط	نیم بهاء	رایگان	مجموع	سهم از کل
بهار	۵۶۸۳۷۰۸	۴۹۷۲۴۴	۳۶۰۹۸۸۴	۹۷۹۰۸۳۶	۵۴
تابستان	۲۵۶۷۹۳۴	۱۳۹۸۷۳۷	۲۷۲۱۲۳	۴۲۳۸۷۹۴	۲۳
پاییز	۱۱۵۷۴۴۸	۹۲۲۷۴	۶۶۱۲۱۴	۱۹۱۰۹۳۶	۱۱
زمستان	۱۰۹۱۵۹۴	۱۰۵۴۷۷	۹۱۶۶۵۱	۲۱۱۳۷۲۲	۱۲
مجموع سال ۹۳	۱۰۵۰۰۶۸۴	۲۰۹۳۷۳۲	۵۴۵۹۸۷۲	۱۸۰۵۴۲۸۸	۱۰۰
مجموع سال ۹۲				۲۲۳۰۰۶۸۲	-
رشد سال ۹۳ نسبت به سال ۹۲ (درصد)					-۱۹

مأخذ؛ اداره کل موزه‌ها و محاسبات گزارش

جدول(۷)، تعداد بازدیدکنندگان خارجی از موزه‌ها و بناهای تاریخی(نفر-بازدید)

محدوده زمانی	با بلیط	نیم بهاء	رایگان	مجموع	سهم از کل (درصد)
بهار	۴۱۹۸۳۴	۶۴	۱۱۱۰۹	۴۳۱۰۱۶	۴۱
تابستان	۱۷۰۳۴۵	۴۹	۱۴۸۴۷	۱۸۵۲۴۱	۱۸
پاییز	۲۹۵۳۱۵	۸۸۷	۱۴۹۵۱	۳۱۱۱۵۳	۲۹
زمستان	۱۰۹۱۵۹۴	۲۸۹	۴۴۱۴	۱۳۱۹۸۱	۱۲
مجموع سال ۹۳	۱۰۱۲۷۸۱	۱۲۸۹	۴۵۳۲۱	۱۰۵۹۳۹۱	۱۰۰
مجموع سال ۹۲	۱۹۶۲۸	۱۴۲۳	۱۱۱۳۲۶۷	۱۱۳۵۳۱۸	-
رشد سال ۹۳ نسبت به سال ۹۲ (درصد)					-۷

مأخذ؛ اداره کل موزه‌ها، محاسبات گزارش

تعداد بازدیدکنندگان داخلی در فصول بهار، تابستان، پاییز و زمستان به نسبت کل به ترتیب برابر با؛ ۵۴، ۲۳، ۱۱ و ۱۲ درصد می‌باشد. این نسبت‌ها نشان‌دهنده تمایل بازدیدکنندگان داخلی به بازدید از موزه‌ها و بناهای تاریخی در فصول بهار و تابستان می‌باشد.

تعداد بازدیدکنندگان خارجی با رشد منفی ۷ درصدی از ۱/۱ میلیون نفر به ۱ میلیون نفر بازدیدکننده در سال ۹۳ رسیده است.

تعداد بازدیدکنندگان خارجی در فصول بهار، تابستان، پاییز و زمستان به نسبت کل به ترتیب برابر با؛ ۴۱، ۱۸، ۲۹ و ۱۲ درصد می‌باشد. این نسبت‌ها نشان می‌دهند که گردشگران خارجی در فصول بهار و پاییز تمایل بیشتری به بازدید از موزه‌ها و بناهای تاریخی داشته‌اند.

۲) تحولات بخش صنایع دستی

در این بخش به مقایسه و بررسی آمارهای صادرات و واردات صنایع دستی در فصل بهار ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ پرداخته می‌شود.

همانطور که در جدول (۸) ملاحظه می‌شود، در مجموع ۱۲/۸ میلیون دلار صادرات صنایع دستی در فصل بهار ۱۳۹۳ داشته‌ایم که این رقم با یک رشد ۱/۱ درصدی به حدود ۱۳ میلیون دلار در فصل بهار ۹۴ رسیده است. سهم صادرات صنایع دستی از کل صادرات غیرنفتی در فصل بهار سال گذشته و سال جاری حدود ۰/۱۶ درصد بوده است که بیانگر سهم ناچیز صنایع دستی از حجم تجارت بین‌الملل کشور است. با توجه به پتانسیل‌های موجود، این بخش نیازمند حمایت و سرمایه‌گذاری بیشتری می‌باشد.

واردات صنایع دستی در فصل بهار سال ۱۳۹۳ حدود ۹۰۰ هزار دلار بود که با رشد منفی ۷۸ درصدی به حدود ۲۰۰ هزار دلار در همین دوره در سال ۱۳۹۴ کاهش یافته است. سهم واردات صنایع دستی از کل واردات کشور نزدیک به صفر است. تراز تجاری صنایع دستی در سال ۹۳ و ۹۴ (فصل بهار) مثبت است. در حال حاضر صادرات صنایع دستی حدود ۵۴ برابر واردات صنایع دستی می‌باشد.

جدول (۸)، مقایسه صادرات و واردات صنایع دستی (ارقام به میلیون دلار)

بهار ۱۳۹۴	بهار ۱۳۹۳	دوره زمانی
۱۳	۱۲.۸	صادرات صنایع دستی
۰.۲	۰.۹	واردات صنایع دستی
۸۲۳۸	۸۰۶۸	صادرات غیرنفتی
۱.۱	-	رشد صادرات صنایع دستی
-۷۸	-	رشد واردات صنایع دستی
۰.۱۶	۰.۱۶	سهم صادرات صنایع دستی از صادرات غیرنفتی (درصد)

مأخذ؛ سازمان توسعه و تجارت، محاسبات گزارش

۳) تحولات بخش گردشگری

گردشگران ورودی و خروجی

آمارهای بخش گردشگری طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۹۳ در جدول (۹) ارائه شده است.

همانطور که در جدول (۹) ملاحظه می‌گردد، تعداد گردشگران ورودی به کشور در سال ۱۳۹۲ در حدود ۴/۸ میلیون نفر بوده است. سال ۹۳ نیز حدود ۵ میلیون نفر گردشگر وارد کشور شده است که در مقایسه با سال گذشته ۵/۱ درصد رشد را نشان می‌دهد.

جدول (۹): گردشگران ورودی و خروجی (نفر)

سال	۱۳۹۲	۱۳۹۳
گردشگران ورودی	۴۸۰۱۸۲۶	۵۰۴۴۴۱۲
گردشگران خروجی	۶۹۵۹۳۲۱	۷۴۴۷۱۴۷
تراز گردشگری	-۲۱۵۷۴۹۵	-۲۴۰۲۷۳۵

مأخذ: معاونت گردشگری و محاسبات گزارش

۵/۸- میلیارد دلار شده است. در سال ۱۳۹۳ صادرات مسافرت با ۱۲/۹ درصد رشد به ۳/۵ میلیارد دلار رسیده است. واردات مسافرت نیز با رشد ۱/۱ درصدی به حدود ۸/۹ میلیارد دلار در پایان سال ۹۳ رسیده است. کسری تراز مسافرتی نیز کاهش یافته و به ۵/۴- میلیارد دلار رسیده است که نشانه مثبتی برای اقتصاد کشور در بخش گردشگری می باشد.

جدول (۱۰): واردات و صادرات مسافرت (ارقام به میلیارد دلار)

سال	واردات مسافرت	صادرات مسافرت	تراز مسافرتی
۱۳۹۱	۷.۸	۲.۳	-۵.۵
۱۳۹۲	۸.۸	۳.۱	-۵.۸
۱۳۹۳	۸.۹	۳.۵	-۵.۴

مأخذ: بانک مرکزی و محاسبات گزارش

همانطور که ملاحظه می شود حدود ۶/۹ میلیون نفر گردشگر در سال ۹۲ از کشور خارج شده اند که با رشد ۷ درصدی به ۷/۴ میلیون نفر در سال ۹۳ رسیده است. بررسی تراز گردشگری کشور از لحاظ تعداد گردشگر مؤید کسری تراز در این بخش می باشد.

واردات و صادرات مسافرت

در جدول (۱۰)، آمارهای مربوط به واردات و صادرات مسافرت طی دوره ۱۳۹۱ - ۱۳۹۳ ارائه شده است. همانطور که ملاحظه می شود، در سال ۱۳۹۱ حدود ۷/۸ میلیارد دلار واردات مسافرتی (ارز خروجی از کشور همراه مسافر) و ۲/۳ میلیارد دلار نیز صادرات مسافرتی (ارز ورودی به کشور همراه مسافر) داشته ایم، تراز بازرگانی مسافرت کشور حدود ۵/۵- میلیارد دلار بوده است که بیانگر کسری شدید تراز مسافرتی است. در سال ۱۳۹۲ واردات مسافرت با ۱۲/۸ درصد رشد حدود ۸/۸ میلیارد دلار و صادرات مسافرت با ۳۴/۸ درصد رشد به حدود ۳/۱ میلیارد دلار رسیده است. تراز مسافرتی در این سال باز هم منفی و در حدود

هزینه خانوار شهری در هتل و رستوران

جدول (۱۱) به مقایسه متوسط هزینه ناخالص کل و هزینه هتل و رستوران هر خانوار شهری در سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ می پردازد.

جدول (۱۱): هزینه هتل و رستوران خانوار شهری (ارقام به میلیون ریال)

سال	متوسط هزینه کل ناخالص	هزینه هتل و رستوران	سهم
۱۳۹۲	۲۸۵	۵.۹	۲.۰۷
۱۳۹۳	۳۲۹	۶.۶	۲
رشد (درصد)	۱۶	۱۲	-

مأخذ: بانک مرکزی و محاسبات گزارش

متوسط هزینه ناخالص کل خانوار در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲، ۱۶ درصد رشد نموده است ولی هزینه هتل و رستوران هر خانوار شهری در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل ۱۲ درصد رشد داشته که نشان مثبتی برای اقتصاد این بخش نمی‌باشد. در ستون چهارم جدول فوق می‌بینیم که در طی دو سال مورد بررسی سهم هتل و رستوران در سبد هزینه خانوار اندکی کاهش یافته است.